

Союзи та в Україні служби анестезіології та реаніматології. З 1972 року Міщук І.І. віддає перевагу наданню анестезіологічної та реаніматологічної допомоги хворим і протягом наступних п'яти років завідував відділенням штучної нирки в Київській міській лікарні №14. З 1975 року подальша трудова і наукова діяльність професора Міщука Івана Ілліча нерозривно пов'язана з Вінницьким національним медичним університетом ім. М.І. Пирогова, де він обійняв посаду завідуючого курсом анестезіології та реаніматології. Активно продовжуючи наукову діяльність вивчав реологічні властивості крові та їх зміни у хворих з екзогенною та ендogenous інтоксикаціями і в 1985 році успішно захистив докторську дисертацію по вказаній темі. Протягом багатьох років був головою асоціації анестезіологів Вінницької області. Наукові розробки та ідеї І.І. Міщука зробили вагомий внесок у розвиток анестезіології та інтенсивної терапії. Іван Ілліч має наукові і творчі зв'язки із вченими Києва, Москви, Санкт-Петербурга і постійно їх підтримує. Під керівництвом професора І.І. Міщука виконано і захищено чотири кандидатські дисертації. Як досвідчений педагог і по сьогоднішній день продовжує передавати свій практичний та науковий

досвід студентам, лікарям-інтернам, слухачам ФПК.

І.І. Міщуку притаманні організаторські здібності, вміння розв'язувати складні питання роботи, швидко і творчо вирішувати наукові і практичні завдання. Велика працездатність, високий професіоналізм, принциповість, талант дослідника, висока вимогливість, ініціативність та відданість праці, енергія і любов до людей здобули йому глибоку повагу колег і пацієнтів.

Багаторічні клінічні та наукові дослідження І.І. Міщука узагальнені більш ніж у 80 публікаціях, багаточисленних винаходах та раціоналізаторських пропозиціях. Під його редакцією вийшла в світ настільна книга багатьох анестезіологів "Інтенсивна терапія". Нагороджений почесними знаками "Отличник здравоохранения" та "Изобретатель СССР".

Численні учні та колеги - працівники кафедри хірургії №1 з курсом анестезіології Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова, співробітники відділення анестезіології та інтенсивної терапії Вінницької обласної клінічної лікарні імені М.І.Пирогова сердечно вітають ювіляра і бажають йому міцного здоров'я, добра, оптимізму та творчої наснаги.

Стаття надійшла до редакції 13.12.2013р.

*Колектив кафедри хірургії №1 з курсом анестезіології
Співробітники відділення анестезіології та інтенсивної терапії
Вінницької обласної клінічної лікарні імені М.І.Пирогова
Вінницька обласна асоціація анестезіологів та реаніматологів
Редакція журналу "Вісник Вінницького національного медичного університету"*

ОБЛИЧЧЯ КАФЕДРИ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІЇ. ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ДО 80-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ КАФЕДРИ ЧАСТИНА 1: КЕРІВНИКИ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІЧНОЇ КЛІНІКИ

Саволюк С.І.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра хірургії №2 (завідувач кафедри - проф. Годлевський А.І.)

Історія кафедри факультетської хірургії є невід'ємною складовою історії Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова. Її створенню, становленню, формуванню та розвитку завдячують визначним і неординарним особистостям - завідувачам кафедри, чиї здобутки та досягнення творили історію кафедри та хірургічної клініки.

Кафедра факультетської хірургії заснована в 1934 році з базою в хірургічному відділенні Вінницької обласної лікарні ім. М.І. Пирогова. Засновником та першим завідувачем факультетської хірургічної клініки протягом **1934-1939 років** був **Микола Миколайович Болярський**, який народився 2 грудня 1878 року на хуторі Дерновський, (с. Ольховське) Шадринського повіту Пермської губернії, в 1906 році закінчив з відзнакою медичний факультет Юр'євського університету (нині м. Тарту, Естонія), впродовж 1905-1907 рр. працював прак-

тичним лікарем, потім навчався у Військово-медичній академії м. Санкт-Петербург (1907-1910 рр.), після закінчення якої працював 7 років (1907-1914) ординатором хірургічного відділення в Обухівській лікарні м. Санкт-Петербург, в клініці видатного хірурга - професора І.І. Грекова. В 1910 році захистив докторську дисертацію "К вопросу о травматических повреждениях печени" при Військово-медичній академії м. Санкт-Петербурга.

З початком Першої світової війни 36-річний доктор медицини Микола Миколайович призначений головним лікарем (1914-1917 рр.) 1-го Кауфманського шпиталю Червоного Хреста Імператорської Величності імені Спадкоємця Цесаревича. Нагороджений орденом Святої Анни III ступеня (1915), Святого Станіслава II ступеня (1916). В 1917 році Кауфманський шпиталь переведений до Проскурова, а вже звідти військовий шпиталь перево-

диться до Вінниці.

В 1918 році М.М. Болярський перейшов працювати хірургом та завідувачем хірургічного відділення до Вінницької Пироговської лікарні, з якою пов'язав наступні 22 роки свого життя та професійної діяльності, а з 1919 (1921) до 1934 (1939) року очолював її, працюючи одночасно головним лікарем та завідувачем хірургічного відділення. Для лікарні це були роки становлення й розвитку, для М.М. Болярського - роки активної хірургічної практики, плідної організаторської, наукової та педагогічної діяльності. Миколу Миколайовича називали хірургом від Бога. Надзвичайно обережне ставлення до м'яких тканин, чітке виконання всіх етапів оперативного втручання вражало його колег. Він створив власний хірургічний колектив та виховав не одне покоління хірургів для районних і дільничних лікарень. Багатий хірургічний досвід поєднувався з педагогічним талантом та ораторською майстерністю, за що слухачі Вінницької філії Київського інституту вдосконалення лікарів називали його Вчителем. Лекції професора М.М. Болярського, які відвідували не лише студенти, але й практичні лікарі, були глибоко змістовними, проілюстровані яскравими прикладами з власного досвіду.

Вільне володіння іноземними мовами (німецькою, французькою, англійською) дозволяло знайомитися з досягненнями й здобутками вітчизняної та іноземної медичної науки. Більшість власних наукових праць були присвячені проблемам хірургічного лікування захворювань печінки, перитоніту та його профілактиці, ранньому хірургічному лікуванню гострого апендициту в дорослих та дітей.

Саме М.М. Болярський довів до логічного завершення багаторічну епопею створення у Вінниці повноцінного медичного інституту. Вперше ця ідея була озвучена на Всеросійському з'їзді хірургів, присвяченому 100-річчю від дня народження М.І. Пирогова, Людвігом Івановичем Маліновським. М.М. Болярський приклав максимум зусиль до реалізації цієї ідеї. У 1928 році в своєму листі до Президії Вінницької міської ради він відзначив, що медичний інститут має бути відкрито на честь М.І. Пирогова. В 20-х роках Микола Миколайович очолив Вінницьке медичне Пироговське товариство, а в подальшому був обраний головою обласного хірургічного товариства. Саме завдяки діяльності цього товариства й особисто М.М. Болярському Вінниччина зобов'язана збереженню тіла М.І. Пирогова та організації заходів щодо нагляду за ним, створенню музею-садиби М.І. Пирогова та прийняттю рішення про відкриття там музею.

В 1934 році очолює кафедру факультетської хірургії (1934-1939 рр.) Вінницького медичного інституту, організовує кафедру госпітальної хірургії. 28 листопада 1934 року присвоєно вчене звання професора. Масштаби особистості підкреслюються функціональними обов'язками - перший завідувач навчальною частиною ВМІ, перший заступник директора з науково-навчальної та

адміністративно-господарської частини, згодом - перший декан. Як позаштатний інспектор брав активну участь в організації хірургічної допомоги на Вінниччині, надаючи сили для розширення мережі лікувальних закладів та покращення медичної допомоги.

Автор 58 друкованих праць, понад 50 доповідей на Пироговських, Всесоюзних, українських з'їздах хірургів і засіданнях наукових товариств, основними напрямками наукових досліджень були серцево-судинна хірургія, лікування травматичних ушкоджень печінки, хірургія жовчних шляхів, лікування апендициту, перитоніту, сечостатевої нориць, кісткова пластика. Пішов із життя 19 жовтня 1939 року. Похований на території обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова.

З 1939 до 1940 року кафедру факультетської хірургії очолював професор **Серафимій (Софроній) Терентійович Новицький**, який народився 24 березня 1892 року. В 1922 році з відзнакою закінчив Київський медичний інститут. Під керівництвом відомого професора І.О. Зав'ялова в 1936 році захистив докторську дисертацію на тему "Перелом шейки бедра у взрослых". В 1938 році присвоєно вчене звання професора. Впродовж 1938-1941 років працював завідувачем кафедри оперативної хірургії Вінницького медичного інституту, а протягом 1939-1940 років ще обіймав посаду завідувача кафедри факультетської хірургії ВМІ. З 1942 року завідував кафедрою оперативної хірургії Ташкентського медичного інституту в евакуації. Після закінчення Великої Вітчизняної війни протягом 1945-1957 рр. працював в Київському медичному інституті на посаді завідувача кафедри оперативної хірургії та в Київському інституті удосконалення лікарів на посаді завідувача кафедри онкології. Наукові праці присвячені питанням травматології, онкології та загальної хірургії. Пішов із життя 9 квітня 1957 року.

З 1940 до 1941 року кафедру факультетської хірургії очолював професор **Ізраїль Азрілієвич Шраєр**, який народився 8 вересня 1894 року в м. Кам'янець-Подільський. В 1914 - закінчив приватну Комерційну школу В.Г. Підгурського в м. Кам'янець-Подільський. В 1924 році - Одеський медичний інститут. Починаючи з липня 1924 року до січня 1925 року, працював у Кам'янець-Подільській міській лікарні та викладачем у медичному технікумі. З січня 1925 року до березня 1929 року працював екстерном, а згодом інтерном хірургічного відділення лікарні імені І.І. Мечникова в м. Ленінграді. З березня 1929 року до квітня 1932 року завідував хірургічним відділенням районної лікарні в м. Кінгісепп Ленінградської області. З квітня 1932 року до вересня 1940 року обіймав посаду асистента кафедри оперативної хірургії 2-го Ленінградського медичного інституту і факультетської хірургічної клініки. Впродовж цього часу в 1935 році захистив кандидатську дисертацію (наказ № 494 по Народному Комісаріату охорони здоров'я РРФСР від 09.05.1936 року), а в 1939 році - захист докторської дисертації на тему - "Оперативные

доступу к заднему корешку Гассерова узла" (диплом доктора наук ММД № 00551 від 01.07.1939 року). В 1939 році під час війни з білофінами працював головним хірургом військового евакуаційного шпиталю. **З вересня 1940 року до червня 1941 року обіймав посаду завідувача кафедри факультетської хірургії Вінницького медичного інституту.** В 1941 році присвоєно вчене звання професора кафедри "Хірургія" (атестат професора МПР № 10738 від 24.06.1941). З червня до листопада 1941 року працював професором кафедри шпитальної хірургії Куйбишевської військово-медичної академії. З листопада 1941 року до жовтня 1945 року - хірург, головний хірург фронтових евакуаційних пунктів на Калінінському, Західному і 2-му Білоруському фронтах. Будучи головним хірургом армій, приймав участь в Московській битві, в Ржевсько-В'яземській та Смоленській операціях, в організації лікування та евакуації поранених у фронтових районах під час Білоруської, Східно-Прусської, Берлінської операцій. Після завершення війни підполковник медичної служби І.А. Шраєр в грудні 1945 року повертається до Вінниці, до Вінницького медичного інституту, в якому до серпня 1960 року завідував кафедрою шпитальної хірургії. Протягом 1960-1965 рр. завідував кафедрою госпітальної хірургії Кемеровського державного медичного інституту. Під його керівництвом виконані 3 докторських та 12 кандидатських дисертацій. Автор понад 100 наукових праць, присвячених проблемам гепатобілярної хірургії, ендокринної патології, військово-польової й невідкладної хірургії, травматології, хірургічної гастроентерології. Нагороджений орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни I та II ступенів, медаллю "За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 роках". Пішов із життя 26 лютого 1967 року.

З початком Великої Вітчизняної війни у Вінницькому медичному інституті припинилося навчання. В 1941 році був проведений достроковий випуск лікарів. Більшість студентів, у тому числі 150 випускників зі своїми викладачами, стали на захист Батьківщини. 14 лютого 1942 року в окупованій гітлерівцями Вінниці з дозволу окупаційних властей тимчасово відновлено роботу ВМІ з підготовки лікарів для цивільного населення. Насамперед, розпочалися заняття на п'ятому курсі. В цей час навчався в інституті І.Ф. Годлевський, в майбутньому - завідувач кафедри факультетської хірургії. Про діяльність кафедри в цей період відомості відсутні.

20 березня 1944 року м. Вінницю визволено від фашистських загарбників. 24 березня 1944 р. у зв'язку з відкриттям Вінницького державного медичного інституту оголошена переєстрація студентів всіх курсів інституту згідно з розпорядженням завідувача облздороввідділу від 24.03.1944 р. та наказом Вінницького державного медичного інституту № 3 від 24.03.1944 р. за підписом виконувача обов'язки директора інституту Познаніна. З 15 квітня 1944 року розпочалося навчання на 5-му курсі медичного інституту, у т. ч. на кафедрі факультетської хірургії.

тетської хірургії.

У 1944 році з 15 квітня до 15 жовтня обов'язки завідувача кафедри факультетської хірургії виконував кандидат медичних наук **П.В. Тремпович**.

З 1945 до 1947 року виконував обов'язки, а з **1947 до 1951 року** згідно наказу № 324-л від 14.04.1947 р. очолював кафедру факультетської хірургії директор Вінницького медичного інституту, заслужений діяч науки, професор **Іван Якович Дейнека**. Талановитий хірург та видатний науковець І.Я. Дейнека займався вивченням проблем пухлинної патології прямої кишки та ранньої діагностики передракових захворювань, лікування та діагностики ехінококкозу внутрішніх органів. Протягом післявоєнних років колективом кафедри було підготовлено до захисту 5 докторських та 9 кандидатських дисертацій. Зокрема, професор І.Я. Дейнека захистив докторську дисертацію на тему "Передракові захворювання прямої кишки" (1947), професор К.Д. Двужильна - "Клініка та морфологія тривало незаживаючих ран, виразок та лігатурних нориць на передній черевній стінці після поранень та операцій" (1947); кандидатські дисертації - Е.Е. Штейнгарт, Д.П. Чухрієнко (1949), М.В. Даниленко (1951).

Іван Якович Дейнека народився 22 квітня 1904 року в містечку Опішня Зіньківського повіту Полтавської губернії. В 1922 році закінчив Полтавську фельдшерську школу, після чого протягом 1922-1924 років працював фельдшером у Кирило-Ганнівській лікарні Опішнянського району Полтавської області. З жовтня 1924 року до жовтня 1928 року працював районним фельдшером 5-ї робітничої поліклініки в місті Харкові. З жовтня 1928 року до жовтня 1929 року працював препаратормом кафедри оперативної хірургії 1-го Харківського медичного інституту, весь цей час поєднуючи роботу з навчанням, який успішно закінчив в 1929 році, після чого протягом 1929-1932 років працював асистентом кафедри оперативної хірургії, одночасно навчаючись в аспірантурі кафедри клінічної хірургії.

З вересня 1932 року до вересня 1938 року працював асистентом хірургічного відділення Центрального Українського онкологічного інституту (м. Харків) і одночасно асистентом, а згодом доцентом кафедри оперативної хірургії 1-го Харківського медичного інституту. Впродовж цього періоду в 1936 році присвоєно вчене звання доцента (атестат доцента МДЦ № 14509 від 14.02.1948), в 1937 відбувся захист кандидатської дисертації на тему: "Клініка ехінокока легень".

Протягом 1938-1941 років завідував кафедрою оперативної хірургії Курського медичного інституту, впродовж цього часу в 1940 році І.Я. Дейнека організує та завідує онкологічне відділення в Курській обласній лікарні. В 1941 році - завідувач 3-го хірургічного відділення Курської обласної лікарні.

З початком Великої Вітчизняної війни протягом 1941-1943 років стає Головним хірургом Управління шпиталів ВЦРПС по Свердловській та Молотовській областях.

Протягом 1943-1944 років працює доцентом кафедри факультетської хірургії Військово-медичної академії (м. Ленінград).

З вересня 1944 до червня 1945 року виконує обов'язки директора Вінницького медичного інституту (згідно наказу № 79 по Вінницькому медичному інституту від 25.09.1944 р. (§ 1) та згідно наказу НКЗ УРСР № 1781), а з червня 1945 року до серпня 1951 року - директор Вінницького медичного інституту, впродовж **1945-1947 років виконує обов'язки завідувача кафедри факультетської хірургії, а протягом 1947-1951 років - завідувач кафедри факультетської хірургії Вінницького медичного інституту** (Наказ № 324-л від 14.04.1947р.).

В лютому 1947 року відбувся захист докторської дисертації на тему: "Клинико-морфологическая характеристика слизистой прямой кишки (в свете учения о предраке)" (Рішення ВАК від 1.11.1947 р. (протокол № 22), диплом доктора медичних наук ММД № 00258).

В 1948 році присвоєно вчене звання професора кафедри "Хірургія" (рішення ВАК від 24.01.1948 р. (протокол № 2), атестат професора МПР № 01002 від 14.02.1948р.).

В 1951 році І.Я. Дейнека переїздить в м. Одесу, в якому продовжив наукову, педагогічну та організаторську діяльність: протягом 1951-1967 рр. - ректор Одеського медичного інституту і, водночас, - завідувач кафедри загальної (1951-1958 рр.) і шпитальної (1963-1970) хірургії ОМІ.

Автор більше 130 наукових праць. Під його керівництвом виконано понад 30 кандидатських і докторських дисертацій. Був головою Вінницького обласного наукового товариства хірургів. Напрямки наукових досліджень: проблеми пухлинної патології прямої кишки та ранньої діагностики передракових захворювань, лікування та діагностика ехінококозу внутрішніх органів. Під його керівництвом на кафедрі працювали та виконували кандидатські та докторські дисертації такі провідні хірурги, як професори Д.П. Чухрієнко, М.В. Даниленко, М.В. Піневич, К.Д. Двужильна, доценти І.Ф. Годлевський, І.Ф. Перепелиця. Здійснив велику роботу по відбудові Вінницького медичного інституту, приділяючи увагу розвитку наукової роботи на кафедрі, в інституті.

В Одеському медичному інституті продовжив вивчати проблеми ехінококозу внутрішніх органів, розробив методи хірургічного лікування захворювань щитоподібної залози, вперше створив спеціалізоване відділення грудної хірургії та проктології, забезпечив умови для подальшого розвитку судинної хірургії. Один із співавторів монографії "Короткі нариси з історії хірургії в Українській РСР" (1968). Заслужений діяч науки УРСР (1957). Премія ім. С.І. Спасокукоцького АН СРСР (1956). Нагороджений орденом "Знак Пошани", медалями "За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років", "За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років". Пішов із життя 25 січня

1970 р.

З **1951 до 1970 року** кафедру очолював професор **Іван Митрофанович Грабченко**. Народився 17 (29) квітня 1894 року в с. Слобода Барвінкова Харківської губернії Ізюмського повіту (нині місто Барвінкове Харківської області). До 1913 року працював хліборобом, впродовж 1913-1914 років - прокатником на металургійному заводі бельгійського акціонерного товариства залізопрокатних заводів (с. Костянтинівка (Костянтівка) Зміївського району Харківської області).

В 1914-1915 роках служив рядовим, а згодом санітаром Преображенського полку (м. Петроград). В 1915-1917 роках навчався у школі ротних фельдшерів при Миколаївському шпиталі, працюючи помічником лікаря (м. Петроград).

В 1917 році закінчив екстерном 2-гу Петроградську гімназію, після чого до березня 1918 року був помічником лікаря 2-го партизанського санітарного загону в лавах Червоної Армії, надаючи допомогу бійцям під час штурму Зимового палацу.

З вересня 1918 року до липня 1924 року слухач Військово-медичної Академії (м. Ленінград), під час навчання в якій в 1919 році за направленням ВМА служив у 1-й Петроградській стрілецькій бригаді помічником лікаря, протягом січня-серпня 1920 року - помічником лікаря бригади особливого призначення в лавах Червоної Армії. В липні 1924 року закінчив Військово-медичну Академію. З липня 1924 року до травня 1925 року працював молодшим ординатором Харківського військового шпиталю № 1, з травня 1925 року до жовтня 1926 року - молодшим лікарем школи військових льотчиків в м. Севастополь, після чого з 1 листопада 1926 року до 5 квітня 1927 року - лікарем-онкологом, лікарем-екстерном 16-ї онкологічної поліклініки Васильєвоостровського району Ленінградського інституту онкології, після чого з 5 квітня 1927 року до 1 листопада 1934 року - ординатором профілактичного відділення Ленінградського інституту онкології, впродовж наступних 8 років до 1 липня 1942 року пропрацював на посаді спочатку асистента, а згодом старшого наукового співробітника. 12 листопада 1935 року відбувся захист дисертації з присудженням наукового ступеня кандидата медичних наук та присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника (Посвідчення Інституту онкології АМН СССР (м. Ленінград) від 3.08.1946 р. № Д-38).

В 1939-1940 роках - учасник радянсько-фінської війни, в 1941-1945 - Великої Вітчизняної війни. Під час блокади Ленінграда працював у хірургічному відділенні лікарні ім. І.І. Мечникова, був завідувачем хірургічного відділення евакуаційного госпіталю № 100, в 1942-1945 роках - завідувач хірургічного відділення Ленінградської міської лікарні імені Куйбишева. В цей надскладний період 15 вересня 1942 року відбувся блискучий захист докторської дисертації на тему: "Carcinoma penis", аналогів якої і дотепер немає в світовій хірургічній практиці (Виписка з протоколу № 5 від 11.03.1944 ВАК СРСР

про затвердження у вченому ступені доктора медичних наук. Диплом доктора наук МД № 000879 від 05.03.1946).

Після закінчення Великої Вітчизняної війни в 1945-1951 роках завідував кафедрою шпитальної хірургії Львівського медичного інституту. В 1947 році присвоєно вчене звання професора кафедри "Хірургія" (Рішення ВАК від 15.03.1947р., протокол №5, атестат професора МПР № 12309 від 14.03.1953р.).

Впродовж наступних 20 років з 1951 до 1970 року завідував кафедрою факультетської хірургії Вінницького медичного інституту. З 1970 до 1973 року - науковий консультант кафедри. Пішов із життя 8 липня 1975 року.

Автор близько 100 наукових праць, в т. ч. 2-х монографій. Підготував 20 кандидатів, 4 докторів наук. Нагороджений медалями "За оборону Ленінграда", "За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років". Заслужений діяч науки Української РСР (1967). Нагороджений орденом "Знак пошани".

І.М. Грабченко приділяв велику увагу практичним та науковим проблемам онкології, створюючи та удосконалюючи онкологічну службу області, спрямовуючи наукові дослідження очолюваної ним кафедри на боротьбу з раковими захворюваннями внутрішніх органів (шлунок, стравохід, кишківник, легені, сечостатева система), методи ранньої діагностики, лікування та профілактику раку та передракових захворювань. І.М. Грабченко був членом правління республіканських товариств хірургів та онкологів, членом редколегії журналу "Клиническая хирургия", головою Вінницького обласного хірургічного та головою Вінницького обласного онкологічного товариств.

Кафедра факультетської хірургії - ініціатор і засновник торакальної хірургії у Вінницькій області. Під керівництвом професора І.М. Грабченка в 1958 році на базі онкологічного відділення обласної лікарні ім. М.І. Пирогова було відкрито торакальне відділення на 30 ліжок. Протягом наступних 6 років проведено 617 успішних операцій на органах грудної клітини, в тому числі на серці - 147 операцій з приводу набутих та вроджених вад серця (мітральна комісуротомія, операції на баталовій протоці, при тетраді Фалло), 141 резекція легень, лобектомії та пневмонектомії, 59 резекцій стравоходу та проксимальних резекцій шлунка із створенням стравохідно-шлункового анастомозу, стало можливим здійснювати складні діагностичні дослідження (ангіографія, зондування порожнин серця).

Завдяки наполегливості І.М. Грабченка запроваджена активна хірургічна тактика в лікуванні кровоточивої гастродуоденальної виразки. Ця робота сформувала передумови створенню хірургічного центру шлунково-кишкових кровотеч на базі хірургічного відділення ВОКЛ ім. М.І. Пирогова та кафедри госпітальної хірургії.

І.М. Грабченко одному з перших професорів Вінницького медичного інституту присвоєно почесне

звання Заслуженого діяча науки УРСР (1967). За цей період співробітники кафедри захистили 3 докторських дисертації: М.В. Піневич - Туберкульоз органів статевої системи у чоловіків (1959), М.В. Даниленко - О паразитозі (1958), С.І. Корхов - "Електрогастрографія як метод диференціальної діагностики між раком та виразкою шлунка" (1962) та 6 кандидатських дисертацій: І.Ф. Перепелиця - "Патогенез облітеруючого ендартеріїту" (1956), М.С. П'ятигорська - "Трофічні порушення у хворих з виразками нижніх кінцівок", І.Ф. Годлевський - "Зміни у бронхах, попередні та супутні легеневому раку" (1961), І.М. Крук - "Матеріали до вивчення променевого шоку" (1962), О.Я. Фіщенко - "Пластика передньої черевної стінки при грижах та дефектах капроновим протезом" (1964), М.М. Шевченко - "Віддалені результати мітральної комісуротомії".

Упродовж 1960-1966 рр. спеціалізовану хірургічну допомогу дітям надавали не лише лікарі дитячого хірургічного відділення ВОКЛ ім. М.І. Пирогова, а й фахівці клініки факультетської хірургії, це стосувалося планових оперативних втручань у дітей з онкологічною, урологічною та щелепно-лицевою патологією.

Значну увагу І.М. Грабченко приділяв підготовці наукових кадрів, він виховав цілу плеяду видатних хірургів та онкологів Вінниччини й Подільської хірургічної школи. Серед них доцент Годлевський І.Ф. - завідувач кафедри факультетської хірургії, професор Кадощук Т.А. - завідувач кафедри хірургії педіатричного факультету, професор Фіщенко О.Я. - завідувач кафедри загальної хірургії, Полубудкін М.С. - асистент кафедри факультетської хірургії, Барило С.І. - завідувач хірургічного відділення Вінницької МКЛ № 1, доцент Шевченко М.М. - засновник першої в Україні кафедри онкології Вінницького медичного інституту.

З 1970 до 1974 року кафедру факультетської хірургії очолював кандидат медичних наук, доцент **Іван Феліксівич Годлевський**, який народився 27 грудня 1917 року с. Лісова Слобідка Бердичівського району на Житомирщині. В 1937 році закінчив Бердичівську фельдшерсько-акушерську школу, з серпня 1937 року до квітня 1938 року працював фельдшером Северинівського кістково-туберкульозного санаторію Жмеринського району Вінницької області. З квітня 1938 року до листопада 1941 року - фельдшером психіатричної лікарні м. Вінниці, поєднуючи роботу з навчанням в Вінницькому медичному інституті, до якого вступив в серпні 1938 року. З листопада 1941 року до березня 1944 року - в хірургічному відділенні Вінницької обласної лікарні ім. М.І. Пирогова лаборантом та зауряд-лікарем.

В 1942 році продовжив навчання у Вінницькому медичному інституті, який з дозволу окупаційних властей було відкрито 14 лютого 1942 року. З березня 1944 року до 1945 року студент Вінницького медичного інституту поєднує навчання з роботою дільничним лікарем Замостянської поліклініки м. Вінниці. В 1945 році закінчив Вінницький медичний інститут. Протягом 1945-

1946 років - слухач курсів удосконалення медичного складу Київського військового округу, лікар комендатури і лазаретів Київського та Московського військових округів. З січня до серпня 1947 року - лікарем швидкої допомоги, прозектором клінімістечка (м. Вінниця).

З вересня 1947 року до листопада 1948 року працював старшим лаборантом кафедри факультетської хірургії Вінницького медичного інституту.

Починаючи з листопада 1948 року до кінця 1951 року, навчався в клінічній ординатурі на кафедрі факультетської хірургії.

З грудня 1951 року до лютого 1953 року завідував хірургічним відділенням Вінницької обласної лікарні імені М.І. Пирогова і за сумісництвом з 20 грудня 1951 року працював асистентом кафедри факультетської хірургії ВМІ.

З лютого 1953 року до 27 серпня 1963 року працював асистентом кафедри факультетської хірургії Вінницького медичного інституту. В 1961 році відбувся захист дисертації на тему: "Зміни у бронхах, попередні та супутні легеневого раку" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

24 жовтня 1964 року обраний на посаду виконуючого обов'язки доцента кафедри хірургії педіатричного факультету. З грудня 1964 року до 1967 року працював на посаді доцента кафедри хірургії педіатричного факультету. В 1966 році присвоєно вчене звання доцента кафедри хірургії (Рішення ВАК від 02.03.1966 року, протокол № 11/п, атестат доцента МДЦ № 028064 від 16.04.1966 року).

З 10 травня 1967 до 1 вересня 1974 року працював виконуючим обов'язки завідувача кафедри хірургії педіатричного факультету, а з **1 вересня 1970 року до 1 вересня 1974 року виконував обов'язки завідувача кафедри факультетської хірургії Вінницького медичного інституту.**

З 1 вересня 1974 року працював доцентом кафедри госпітальної хірургії ВМІ (наказ № 126 від 29.08.1974 року).

В 1981 році переведений на посаду доцента курсу онкології факультету удосконалення лікарів, в 1983 році переведений на посаду доцента кафедри онкології у зв'язку з об'єднанням курсу онкології лікувального факультету та факультету удосконалення лікарів в єдину кафедру.

Автор понад 30 наукових праць. Під його керівництвом підготовлено 3 кандидати медичних наук. Сферою наукових досліджень Годлевського І.Ф., блисучого хірурга з універсальною віртуозною хірургічною технікою, була розробка проблем хірургічного лікування хворих з передраковою патологією легень, ускладненнями жовч нокам'яної хвороби та виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки, колопроктологічною патологією та онкологічною патологією органів травлення.

Був науковим секретарем кафедри факультетської хірургії, секретарем проблемної комісії по злоякісним

новоутворенням, членом хірургічної ради при обласному управлінні охорони здоров'я, секретарем Вінницького обласного товариства хірургів, членом редакційної колегії журналу "Хирургия органов пищеварения". Нагороджений медалями, знаком "Відмінник охорони здоров'я". Пішов із життя 4 квітня 1984 р.

З **1974 до 1988 року** колектив кафедри факультетської хірургії очолював професор **Віктор Матвійович Нечипорук.**

З 1934 до 1976 року кафедра факультетської хірургії розташовувалася на базі хірургічного відділення обласної лікарні ім. М.І. Пирогова. В 1976 році її було переведено до хірургічного відділення Вінницької міської лікарні № 2.

В.М. Нечипорук народився 8 листопада 1919 року в с. Кульчини Красилівського району Хмельницької області. В 1936 році закінчив медичний робітничий факультет в м. Жмеринка Вінницької області. В 1941 році закінчив Вінницький медичний інститут. З червня до жовтня 1941 року був начальником БМП 556-го стрілецького полку 169-ї стрілецької дивізії Західного фронту.

З листопада 1941 року до травня 1945 року був у полоні, перебував у концтаборах міст Сміли, Полтави, Везенберга, Нюрнберга.

Впродовж червня та липня 1945 року проходив держперевірку в зоні радянської окупації в Австрії.

З вересня по грудень 1945 року служив на посаді лікаря офіцерського полку запасу в лавах Радянської Армії (м. Вишній Волочок). З грудня 1945 року до лютого 1946 року працював лікарем санітарної частини Центрального авторемонтного заводу №39 МВС СРСР (м. Москва), з лютого до вересня 1946 року - начальником санітарної частини Центрального авторемонтного заводу №72 МВС СРСР (м. Тула).

З жовтня 1946 року до травня 1951 року працював лікарем-хірургом і рентгенологом районної лікарні м. Скалат Тернопільської області. З червня 1951 року до січня 1957 року працював ординатором хірургічного відділення обласної лікарні м. Тернопіль, з січня 1957 року до серпня 1958 року - завідувачем хірургічного відділення Тернопільської обласної лікарні.

З серпня 1958 року до квітня 1963 року працював на посаді асистента кафедри факультетської хірургії Тернопільського медичного інституту, в 1961 році захистив дисертацію на тему: "Замещение дефектов пищевода свободным лоскутом кожи" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук (Рішення Вченої Ради Львівського державного медичного інституту від 25.10.1961 року, диплом кандидата медичних наук ММД № 002738 від 30.12.1961 року).

З квітня 1963 року до серпня 1964 року виконував обов'язки доцента кафедри госпітальної хірургії Тернопільського медичного інституту, в 1964 році присуджено вчений ступінь доцента (рішення ВАК від 24.06.1964 року, протокол № 29/п, атестат доцента МДЦ № 020002 від 21.07.1964 року). З вересня 1964 року до

січня 1970 року - доцент кафедри госпітальної хірургії Тернопільського медичного інституту. В 1968 році захистив докторську дисертацію на тему: "Порівняльна оцінка методів пластики дефектів стінки стравоходу".

З 1 лютого 1970 року призначений виконуючим обов'язки завідувача кафедри хірургії педіатричного факультету Вінницького медичного інституту. 30 листопада 1972 року призначений завідувачем кафедри хірургії педіатричного факультету Вінницького медичного інституту (наказ № 175 від 01.12.1972 року згідно протоколу № 8 Вченої Ради ВМІ від 30.11.1972 року). В 1972 році присуджено вчений ступінь доктора медичних наук (рішення ВАК від 07.07.1972 року, протокол № 43, диплом доктора медичних наук ММД № 005383 від 24.08.1972 року). 4 січня 1974 року присвоєно вчене звання професора (рішення ВАК від 4.01.1974 року, протокол № 2/п, атестат професора МПП № 021016 від 7.06.1974 року). **З 18 липня 1974 року до 1 липня 1988 року працював на посаді завідувача кафедри факультетської хірургії Вінницького медичного інституту.** З 1 липня 1988 року до 1 вересня 2003 року - професор кафедри факультетської хірургії та хірургії педіатричного факультету ВДМУ. 1 вересня 2003 - звільнився з посади професора кафедри у зв'язку із закінченням строкового договору та виходом на пенсію.

Автор більше 150 друкованих наукових праць та раціоналізаторських пропозицій, 7 методичних рекомендацій. Він займався питаннями хірургічного лікування ускладнених форм виразкової хвороби шлунка, дванадцятипалої кишки та органозберігаючих оперативних втручань в ургентній та плановій хірургії. Під його керівництвом було підготовлено до захисту 6 кандидатських дисертацій.

Голова правління обласного товариства хірургів. Член правління товариства хірургів СРСР та УРСР. Нагороджений медалями "За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 роках", "100 років від дня народження Володимира Леніна", "50 років Збройних Сил СРСР", знаками "Відмінник охорони здоров'я" (1979), "25 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні", "Тридцять років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 роках", знаком "Вища школа СРСР. За відмінні успіхи у роботі". Пішов з життя 19 червня 2012 року.

У 1988 р. внаслідок об'єднання кафедри хірургічних хвороб № 1 з кафедрою хірургічних хвороб педіатричного факультету (з курсом загальної хірургії) кафедру факультетської хірургії було перейменовано на кафедру факультетської хірургії і хірургії педіатричного факультету. Завідувачем цієї кафедри було призначено професора **Тараса Адамовича Кадошука**. (Наказ № 185 Про зміни в структурі інституту від 30.06.1988 р. та наказ № 275 По особовому складу від 21.10.1988 р.).

З 1991 року і до цього часу кафедру факультетської хірургії вже на протязі 23 років очолює професор **Аркадій Іванович Годлевський**, який народився 22 вересня 1945 року в м. Вінниця. В червні 1969 року

закінчив з відзнакою лікувальний факультет Вінницького медичного інституту ім. М. І. Пирогова.

З серпня 1969 року до листопада 1970 року працював старшим лікарем-лаборантом кафедри факультетської хірургії ВМІ.

З листопада 1970 року до серпня 1972 року проходив строкову службу в лавах Радянської армії в прикордонних військах у Таджикиській РСР.

З серпня 1972 року до 1974 року проходив навчання в клінічній ординатурі на кафедрі загальної хірургії ВМІ імені М.І. Пирогова під керівництвом досвідчених хірургів - професорів В.Г. Зорі та С.С. Забозлаєва.

З серпня 1974 року до жовтня 1982 року працював лікарем-ординатором хірургічного відділення Вінницької обласної лікарні ім. М.І. Пирогова.

25 грудня 1978 року відбувся захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук на тему: "Шов толстой кишки и пути повышения его герметичности" (керівник проф. І.Д. Кирпатовський). В 1979 році присуджено науковий ступінь кандидата медичних наук (рішення Ради університеті дружиби народів імені П. Лумумби, м. Москва від 25.12.1978 року, протокол № 7, диплом кандидата наук МД № 007540 від 6.06.1979 року).

З 21 жовтня 1982 року до 1 листопада 1991 року працював на посаді асистента кафедри хірургічних хвороб № 2 ВМІ. 10 грудня 1990 року захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук на тему: "Анатомо-клиническое обоснование ушивания культи двенадцатиперстной кишки при низких пенетрирующих дуоденальных язвах" (Спеціалізована Вчена Рада 2-го Московського державного медичного інституту імені М.І. Пирогова). В 1991 році присуджено науковий ступінь доктора медичних наук (рішення ВАК при Раді Міністрів СРСР від 14.06.1991 року, протокол № 23 д/5, диплом доктора медичних наук ДТ № 008657).

З 1 листопада 1991 - завідувач кафедри факультетської хірургії Вінницького державного медичного інституту. В 1992 році присвоєно вчене звання доцента (рішення Вченої Ради від 10.12.1992 року, протокол № 3, атестат доцента ДЦ № 001824), в 1993 році - вчене звання професора кафедри факультетської хірургії (рішення Вченої Ради Вінницького медичного інституту від 23.12.1993 року, протокол № 4, атестат професора ПР № 001402), в 2002 році - почесне звання "Заслужений діяч науки і техніки України".

Автор понад 600 наукових робіт, 2 монографій, більше 100 патентів на винаходи та раціоналізаторських пропозицій. Виконав понад 6000 оперативних втручань. Під його керівництвом підготовлено 3 доктори та 12 кандидатів медичних наук. Очолює методичну раду з хірургічних дисциплін, є головою спеціалізованої Вченої Ради (Д.05.600.01) по захисту кандидатських та докторських дисертаційних робіт з хірургії та акушерства і гінекології, член методичної ради післядипломної освіти, університетської та факультетської Вчених Рад,

атестаційної комісії Вінницького обласного управління охорони здоров'я, експертної комісії з аналізу показників летальності в міських закладах охорони здоров'я, член-кореспондент громадської організації Академії технологічних наук, створеної НАН України, академік громадського об'єднання "Академія оригінальних ідей", член редакційної колегії наукових журналів "Вісник Вінницького національного медичного університету", "Сучасна хірургія та колопроктологія" (м. Київ), учасник багатьох науково-практичних вітчизняних та міжнародних форумів.

Під його керівництвом колектив кафедри та співробітники хірургічної клініки почали активну розробку актуальних та проблемних питань ранньої діагностики, принципів хірургічного лікування перитоніту та післяопераційних ускладнень і комплексних програм їх профілактики у хворих з невідкладною патологією органів черевної порожнини та політравми. Це стало темою науково-дослідної роботи та пріоритетом наукових розробок кафедри та досліджень її співробітників.

30 січня 2002 року на базі кафедри факультетської хірургії та хірургічного відділення міської клінічної лікарні № 2 рішенням Вінницької міської ради був створений міський спеціалізований Центр хірургії печінки, позапечінкових протоків та підшлункової залози під керівництвом професора А.І. Годлевського. В 2008 році міська клінічна лікарня № 2 була перейменована в міську клінічну лікарню швидкої медичної допомоги, офіційно закріпивши в статуті лікарні ті неофіційні функції, які вона виконувала впродовж багатьох років. І з 2008 року кафедра розташовується на базі відділення хірургії та ендоскопії Вінницької МКЛШМД. Такі зміни в статуті клінічної бази, на здійснення яких керівник факультетської хірургічної клініки - професор А.І. Годлевський доклав чимало особистих зусиль, мали відображення в виборі пріоритетів науково-дослідної роботи клініки та її співробітників.

На кафедрі протягом 1994-2010 рр. виконано 3 науково-дослідні роботи: 1) 1994 - грудень 1998 рр. - Післяопераційні ускладнення в абдомінальній хірургії, рання їх діагностика та впровадження нових засобів лікування; 2) січень 2000 - листопад 2004 рр. - Особливості клініки, діагностики та лікування ускладнених форм гострого холециститу; 3) січень 2006 - листопад 2010 рр. - Оптимізація діагностики, лікування гострого панкреатиту та його ускладнень. Із січня 2011 року виконується науково-дослідна робота, запланована на період до листопада 2015 р. на тему: Розробка комплексних лікувальних програм та вдосконалення методів профілактики ускладненого перебігу ургентної патології органів гепатопанкреатобіліарної зони.

На основі цих науково-дослідних робіт захищені 3

докторські: 1) Шапринський Володимир Олександрович, к.м.н., доцент - "Післяопераційний перитоніт" (1998); 2) Каніковський Олег Євгенович, к.м.н., доцент - "Експериментально-клінічне обґрунтування методів профілактики і лікування постнекротичних ускладнень гострого панкреатиту" (2002); 3) Саволюк Сергій Іванович, к.м.н., доцент - "Обґрунтування лікувальної тактики в хворих на обтураційну жовтяницю непухлинної етіології" (2012) та 12 кандидатських дисертацій: 1) Гончаренко Олег Володимирович - "Шляхи підвищення герметичності кишкового шва" (1998); 2) Айман Абдель Фатах Рашид - "Порівняльна оцінка методів обробки ложа жовчного міхура у хворих з гнійно-деструктивними формами гострого холециститу, ускладнених перивезикальним абсцесом і перитонітом" (2003); 3) Жмур Андрій Анатолійович - "Застосування мініінвазивного методу в післяопераційному періоді при комплексному лікуванні хворих на гострий некротичний панкреатит" (2003); 4) Багрій Олексій Сергійович - "Діагностична інформативність системної електрометрії шкіри при гострому апендициті" (2003); 5) Майструк Сергій Борисович - "Розвантаження ділянок підвищеного тиску в лікуванні невропатичної форми синдрому стопи діабетика" (2004); 6) Стащук Руслан Петрович - "Рентгеноендоваскулярний метод в діагностиці та лікуванні варикоцеле" (2004); 7) Горобець Руслан Миколайович - "Прогнозування перебігу гострого холециститу та його ускладнень" (2004); 8) Саволюк Сергій Іванович - "Оптимізація програми комплексного лікування хворих на гострий панкреатит біліарної етіології" (2005); 9) Кацал Віталій Анатолійович - "Оптимізація програми комплексного хірургічного лікування хворих на розповсюджений гнійний перитоніт" (2008); 10) Форманчук Тетяна Володимирівна - "Оптимізація методів оперативного лікування післяопераційних вентральних гриж" (2009); 11) Балабуєва Вікторія Володимирівна - "Оптимізація діагностики і лікування хворих похилого та старечого віку на гострий панкреатит" (2012); 12) Вовчук Ігор Миколайович - "Обґрунтування комплексної програми лікування та профілактики гострої печінкової недостатності у хворих на гострий біліарний панкреатит" (2013).

З вересня 2008 р. кафедра факультетської хірургії іменується кафедрою хірургії № 2, проте у повсякденному мовленні вживається її початкова назва - кафедра факультетської хірургії. Роки напруженої праці науковців кафедри за всю її історію не проходили марно: поступово зростало та зростає покоління за поколінням учні та послідовники, які, ввібравши необхідний досвід та вміння, продовжували та продовжують славетні традиції кафедри та хірургічної школи, наслідуючи приклади своїх великих вчителів, продовжуючи та примножуючи її славу.

Список літератури

Вінницький державний медичний університет ім. М. І. Пирогова: матері-

али з історії університету; під ред. В.М.Мороза. - Вінниця, 1994. - С.

3-4, 6, 114-117, 121, 128, 134, 136, 137, 247.

- Основные этапы и направления деятельности Винницкого медицинского института им. Н.И. Пирогова: материалы юбилейной научной конференции ВМИ; отв. ред. М.П. Рудюк. - К.: Здоров'я, 1969. - С. 5-7, 8, 16, 20, 60, 70, 73, 101-103, 105, 107, 108.
- Професор М.М. Болярський - видатний український хірург і уролог /А.Ц. Боржівський, Ц.К. Боржівський, І.І. Мітюк [та ін.]. - Львів, 2008. - 76 с.
- Кулик П.П. Професор Софроний Терентьевич Новицкий /П.П. Кулик, К.И. Кульчицкий //Хирургия. - 1949. - №1. - С. 81.
- Новицкий Софроний Терентьевич //Імена в медицині у відгомоні часу. 2012: календар знаменних та пам'ятних дат / уклад.: С.М.Булах, Ю.Г. Віленький, Л.Є.Корнілова; Нац. наук. мед. б-ка України. - К., 2012. - С. 63.
- Напалков П.Н. Израиль Азрилович Шраер: некролог //Вестник хирургии имени И.И. Грекова. - 1967. - Т.99, №8. - С. 141.
- 50 лет клинике и кафедре госпитальной хирургии (1960 - 2010). - Кемерово, 2011. - 50 с. - О Шраере И. А. - С. 4-5, 13, 29.
- Брайченко С.Л. Дейнека Иван Якович /С.Л.Брайченко //Енциклопедія Сучасної України. - К., 2007. - Т.7. - С. 299.
- Васильев К.Г. Очерки истории Высшей медицинской школы в Одессе : к 100-летию мед. ун-та /К.Г.Васильев, П.Г.Чуев, К.К.Васильев. - Одесса, 1999. - О Дейнеке И.Я. - С. 207-208.
- Иван Яковлевич Дейнека //Клиническая хирургия. - 1970. - №5. - С. 93-94.
- Лісовий В.М. Дейнека Иван Якович (1904-1970) /В.М.Лісовий, Ж.М.Перцева //Видатні вихованці Харківської вищої медичної школи. - Х.: ХНМУ, 2010. - С. 70-71.
- Одесский медуниверситет 1900-2000. - Одесса, 2000. - Дейнека И. Я. - С. 25-26.
- Павловський М. Грабченко Иван Митрофанович /М.Павловський, С.Різничок, Зіменковський Б.С. Професори Львівського Національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784 - 2006. - Львів: Наутилус, 2006. - С. 67.
- Процек О.Г. Грабченко Иван Митрофанович /О.Г.Процек //Енциклопедія Сучасної України. - К., 2006. - Т.6. - С. 360.
- Архів ВНМУ ім. М.І. Пирогова, спр. 1, арк. 114.
- Архів ВНМУ ім. М.І. Пирогова, спр. 103, арк. 167-200.
- Архів ВНМУ ім. М.І. Пирогова, спр. 275, арк. 211-292.
- Архів ВНМУ ім. М.І. Пирогова, спр. № 879, арк. 66-122.
- Архів ВНМУ ім. М.І. Пирогова, спр. № 926, арк. 165-177.
- Архів ВНМУ ім. М.І. Пирогова, спр. 1084, т. 1, арк. 175-241.
- Архів ВНМУ ім. М.І. Пирогова, спр. № 2929, арк. 1-84.
- До вершин хірургії : бібліогр. покажч. до 65-річчя від дня народж. Годлевського Аркадія Івановича /уклад. Л.В.Сухарева, Н.М.Кравчук, С.І.Саволюк; відп. за вип. Л.І.Шпукал. - Вінниця, 2010. - 51 с.
- На перехрестях часу: кризь плин десятиріч і гомін сьогодення: нарис з історії 2-ої клінічної лікарні м. Вінниці. - Вінниця: Віноблдрукарня, 2001. - С. 47, 76-79.

Стаття надійшла до редакції 13.12.2013р.

Саволюк Сергій Іванович - доктор медичних наук, доцент кафедри хірургії № 2 Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; +38 0432 67-07-15

ОБЛИЧЧЯ КАФЕДРИ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІЇ. ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ДО 80-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ КАФЕДРИ ЧАСТИНА 2: РЕКТОРИ ВНМУ ТА ВМЗ, ЗАВУЧІ КАФЕДРИ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІЇ

Саволюк С.І.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра хірургії №2 (завідувач кафедри - проф. Годлевський А.І.)

Історія кафедри факультетської хірургії є багаторічною спільною працею її співробітників, які в різні часи працювали, створювали та примножували здобутки та досягнення своїх попередників, всі вони були і є визначними та неординарними особистостями, визначними науковцями-інтелектуалами, блискучими хірургами-віртуозами, талановитими педагогами і вчителями, що виховали не одне покоління фахівців хірургічного профілю та створили Подільську хірургічну школу.

На кафедрі факультетської хірургії в різні часи працювали видатні вчені-хірурги, які в своїй трудовій біографії займали посади ректорів вищих медичних закладів України: **Вінницького** (професор І.Я. Дейнека (1945-1951), професор С.І. Корхов (1951-1967)), **Одеського** (професор І.Я. Дейнека (1951-1967), професор С.І. Корхов (1967-1981)), **Львівського** (член-кореспондент АМН Росії та АМН України, професор М.В.

Даниленко (1964-1981)), **Дніпропетровської** медичної академії (професор Д.П. Чухрієнко (1953-1959)).

З 1945 до 1947 року виконував обов'язки, а **з 1947 до 1951 року** згідно наказу № 324-л від 14.04.1947 р. очолював кафедру факультетської хірургії директор Вінницького медичного інституту, заслужений діяч науки, професор **Іван Якович Дейнека**. Талановитий хірург та видатний науковець І.Я. Дейнека займався вивченням проблем пухлинної патології прямої кишки та ранньої діагностики передракових захворювань, лікування та діагностики ехінококкозу внутрішніх органів. Протягом післявоєнних років колективом кафедри було підготовлено до захисту 5 докторських та 9 кандидатських дисертацій. Зокрема, професор І.Я. Дейнека захистив докторську дисертацію на тему "Передракові захворювання прямої кишки" (1947), професор К.Д. Двужильна - "Клініка та морфологія тривало незаживаю-